

Repositář audiovizuálních dokumentů Akademie múzických umění v Praze

Radim Chvála

radim.chvala@amu.cz

Iva Horová

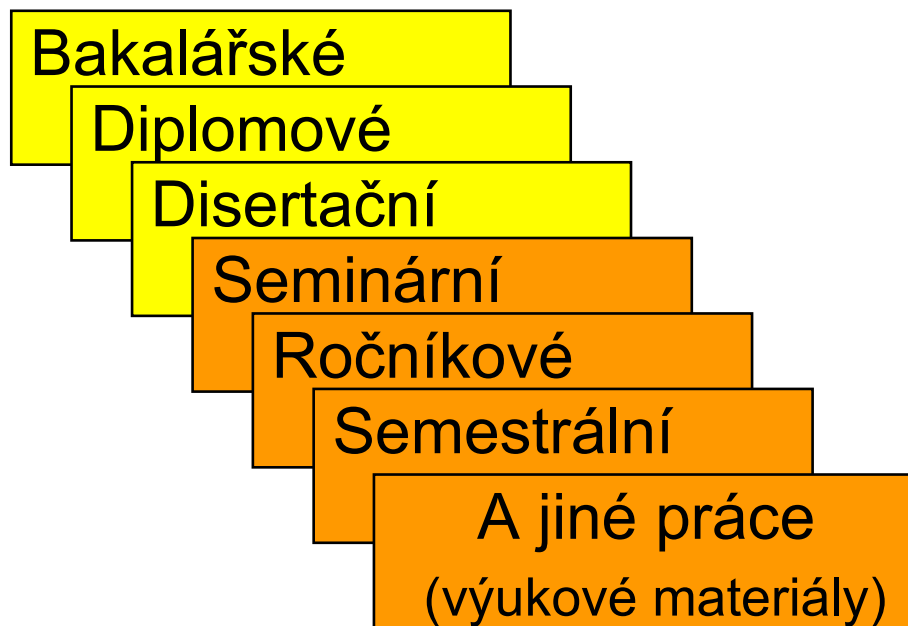
iva.horova@amu.cz

INFORUM 2009, PRAHA 28. 5. 2009

Repositář audiovizuálních dokumentů Akademie múzických umění v Praze

1. Praxe tvorby dokumentů na AMU
2. Budování repositáře
3. Úpravy repositáře
4. Vazby repositáře na okolí
5. Praktická ukázka
6. Co dál?

Produkce textových i netextových materiálů

Běžná situace na vysokých školách

Závěr studia – **JEDNA** kvalifikační práce

Textová část
(povinná)

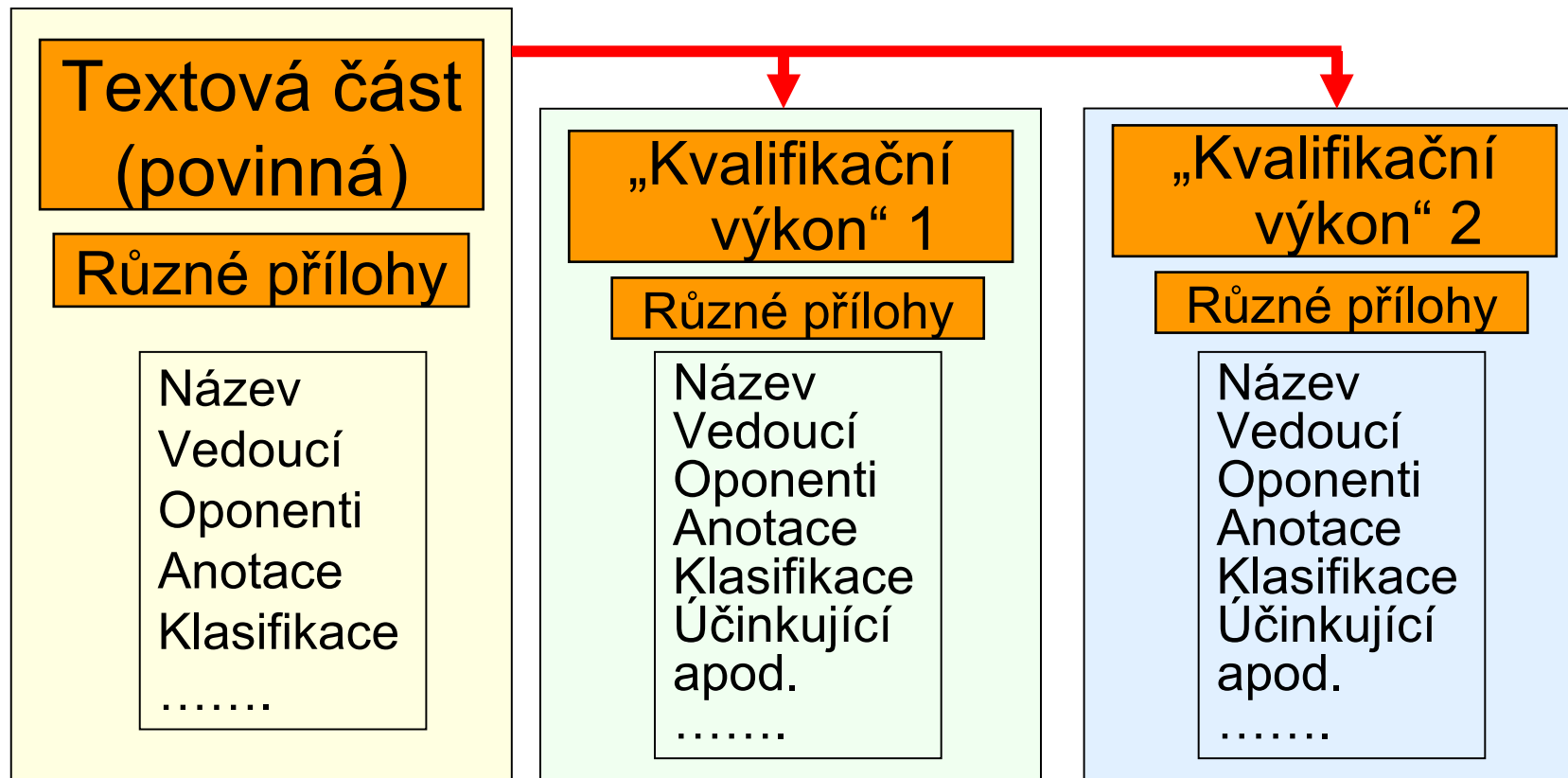
Různé přílohy

Název
Vedoucí
Oponenti
Anotace
Klasifikace
.....

1. 2. porovnání situace na AMU s jinými VŠ

Situace na AMU

Závěr studia – „kvalifikační výkon“ tj. **NĚKOLIK** prací

Specifika závěrečných prací AMU

PŘÍKLADY:

- teoretická práce + scénář hry
- teoretická práce + film
- teoretická práce + soubor fotografií
- teoretická práce + role v divadel. představení
- teoretická práce + interpretační výkon
- teoretická práce + pedagogický výstup
- teoretická práce + scénografická dokumentace

Záznamy mají různou technickou kvalitu

Počet záznamů narůstá, počet údajů roste

Základní typy kvalifikačních prací

- Teoretická práce – typ A
- Hra, scénář – typ B
- Film, videozáznam – typ C
- Interpretační výkon – typ D
- Skladba – typ E

**Pro každý typ vytvářen samostatný
metadatový záznam**

ZADÁNÍ:

Vybudovat pro AMU
institucionální repositář
s některými archivními funkcemi.

Cílem je operativní nástroj sloužící
k rychlému nalezení dokumentů
a snadnému posouzení jejich
zajímavosti a dostupnosti.

2. Budování repositáře:

- Vnější a vnitřní legislativa
- Výběr zpřístupňovaných typů souborů
- Výběr SW pro repositář
- Workflow

Vnější legislativa

Zákon 111/1998, § 47b – novela požaduje zveřejňování VŠKP:

- Výnos rektora AMU č. 2/2006 o zveřejňování závěrečných prací;
- Výnos rektora AMU č. 4/2009 – Metodika zpracování, ukládání a zpřístupňování VŠKP;
- Výnos rektora AMU č. 4/2006 – Pokyn pro tvorbu a jednotnou úpravu VŠKP;
- Autorsko-právní problematika, licenční smlouvy
- Popisná metadata - standard MS-EVSKP (eVŠKP)
- Standardy bibliografického popisu (knihovna)

Vnitřní legislativa

Autorsko-právní problematika:

- AMU uzavírá licenční smlouvy s autory
- Definováno několik stupňů
- Autor přiděluje konkrétní práva ke konkrétní práci
- Přiděluje práva v okamžiku odevzdávání práce ve studijním informačním systému (KOS)
- Autor má možnost zpřístupnění zamítnout – pak budeme jen archivovat
- Konkrétní přidělená práva se zobrazují i v repositáři

Další východiska - vnitřní pravidla AMU

- Knihovní katalog je prvním místem pro uživatele
- Systém musí zajišťovat:
  - exporty i do knihovního katalogu
  - vazby z katalogu do repositáře
  - vyhledat informace o souvisejících dokumentech
  - komfort i pro „nestandardní“ uživatele
- Textová práce je „nadřazená“ i když obvykle není rozhodující pro kvalifikaci
- Hierarchie záznamů (matka, dcery)
- Dopracování metadat a bibliografického popisu

V roce 2008 přijat systém Dspace

Výhody:

- Malá finanční náročnost (open source)
- Jednoduchá instalace a administrace, úpravy, lokalizace
- Podpora standardů (XML, DC, METS...)
- Podpora interoperability - OAI-PMH server
- Podporuje volný i zabezpečený přístup (LDAP,...)
- Výkonný vyhledávací mechanismus, i fulltext
- Nejsme osamoceni, komunita Dspace, řada VŠ, (web, setkání VŠB TUO,...)

Perzistentní identifikátor - Handle

Workflow metadata

-
- Výchozí systém pro sběr – Studijní inf. systém - KOS
  - Export metadat, vznik záznamu v Dspace
  - Přidělení perzistentního identifikátoru Handle
  - Export do Tinlibu
  - Doplnění věcného popisu v Tinlibu (předmětové skupiny, klíčová slova,...) - knihovníci
  - Přidání (import) věcného popisu do Dspace
  - Vystavení pro harvest (zatím pro theses.cz - MU)

Formáty digitalizovaných dokumentů

„NAHLEDOVÉ“ FORMÁTY

- Textové, statické obrazové a kombinované dokumenty
- Zvukové dokumenty
- Videozáznamy

PDF/A-1a

mp3

flv

Plné verze netextových prací budou k dispozici na katedrách

Výběr formátů se vyvíjí - např. usnesení vlády ČR č. 1338 ze dne 3. 11. 08

Workflow plné verze (spolupráce s ČVUT)

-
- Převod plných „textů“ do stanovených formátů:
    - texty, statické obrázky – **PDF/A-1a** – (nutná standardizace pro fulltextové vyhledávání)
print2pdf - S602
    - Audio – **mp3** – není problém
    - Video – **FLV** - problém obecně, ani AMU nemá jasno – sledujeme trendy
  - Nahrávání do Dspace – zatím ručně (+ČVUT)
  - Zpřístupnění v souladu s licenční smlouvou v Dspace

Plné verze mimo AMU nepředáváme

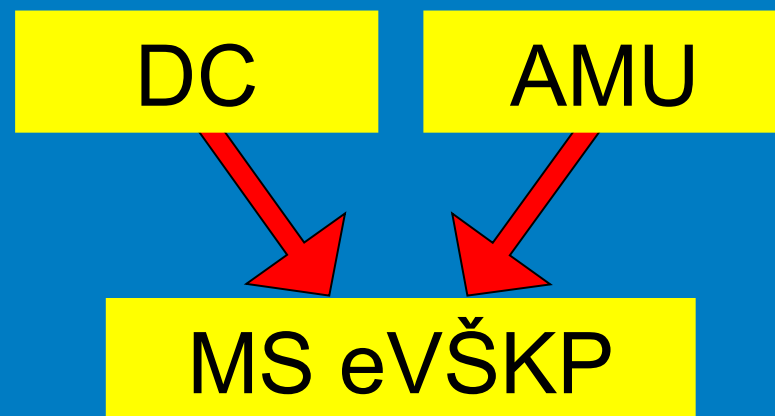

3. Úpravy repositáře Dspace:

- Struktura metadat
- Vazby mezi souvisejícími záznamy
- Extrakce pro fulltext. vyhledávání (pdf)
- Další úpravy (vzhled, ...)

Metadatový soubor je rozšiřitelný za provozu

1. NameSpace: **Dublin Core** ze základní instalace
2. NameSpace: **AMU** – elementy chybějící do **MS-EVSKP**:
  - a. Autor ID
  - b. Datum nar. autora
  - c. Kód katedry
  - d. Název katedry
  - e. ID studia, ke kterému patří práce
  - f. Typy práce (formuláře A, B, C)

3.1 Úpravy Dspace – struktura metadat – přidané prvky

ID / Prvek / Kvalifikátor / Poznámka o rozsahu					
85	author	id	ID autora (pid)	Aktualizovat	Smazat...
84	author	yearofbirth	Datum narození autora	Aktualizovat	Smazat...
81	katedra	kod	Kod katedry	Aktualizovat	Smazat...
82	katedra	nazev	Název katedry	Aktualizovat	Smazat...
83	studium	id	ID studia ke kterému patří práce	Aktualizovat	Smazat...
80	worktype		Typ práce (A,B,C)	Aktualizovat	Smazat...

3.2 Úpravy Dspace – vazby mezi příbuznými záznamy

Je několik možností:

1. Vytvořit virtuální objekt - „závěr studia“, fiktivní záznam, URI a k němu pospojovat související objekty

83	<input type="text" value="studium"/>	<input type="text" value="id"/>	ID studia ke kterému patří práce
----	--------------------------------------	---------------------------------	----------------------------------

3.2 Úpravy Dspace – vazby mezi příbuznými záznamy

Je několik možností:

1. Vytvořit virtuální objekt - „závěr studia“, fiktivní záznam, URI a k němu pospojovat související objekty

83	<input type="text" value="studium"/>	<input type="text" value="id"/>	ID studia ke kterému patří práce
----	--------------------------------------	---------------------------------	----------------------------------

1. - Využít vztahů „nadřízená / podřízená“ práce „Obsahuje / Je částí“ (dc:relation hasPart/isPartOf)

80	<input type="text" value="worktype"/>	<input type="text"/>	Typ práce (A, B, C)
----	---------------------------------------	----------------------	---------------------

3.2 Úpravy Dspace – vazby mezi příbuznými záznamy

Použít prvek **dc.relation** atributy **hasPart / isPartOf**

Textová část (A) – NADŘÍZENÝ ZÁZNAM

– **dc.relation.hasPart** – „Obsahuje“

evskp.relation.haspart	<input type="text" value="http://hdl.handle.net/10318/2642"/>
evskp.relation.haspart	<input type="text" value="http://hdl.handle.net/10318/2644"/>

Ostatní typy (B, C) – PODŘÍZENÉ ZÁZNAMY

- **dc.relation.isPartOf** - „Je částí“

evskp.relation.ispartof	<input type="text" value="http://hdl.handle.net/10318/2643"/>
-------------------------	---

Textová práce (A) – nadřazený záznam

Název: Mrtvý čas filmu
Název v jiném jazyce: Death times of the cinematography

Autor: [Vrána, Tomáš](#)

Vedoucí: [Čihák, Martin](#)

Oponent: [Daňhel, Jan](#)

Datum obhajoby: 15.9.2008

Kvalifikační typ práce: Bakalářská práce

URI: <http://hdl.handle.net/10318/2643>

Program a Studijní obor: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média / Střihová skladba

Médium (formát souboru): application/pdf

Obsahuje : <http://hdl.handle.net/10318/2642>,
Černé mámení, video/mpeg

Obsahuje : <http://hdl.handle.net/10318/2644>,
Draci, video/mpeg

Vyskytuje se v kolekcích: [Bakalářské práce / Bachelor's thesis](#)

Ostatní práce (B, C) – podřízený záznam

Název: Černé mámení

Název v jiném jazyce: BLACK DELUSION

Autor: [Vrána, Tomáš](#)

Vedoucí: [Daňhel, Jan](#)

Oponent: [Doruška, Tomáš](#)

Datum obhajoby: 15.9.2008

Kvalifikační typ práce: Bakalářská práce

URI: <http://hdl.handle.net/10318/2642>

Program a Studijní obor: Filmové, televizní a fotografické umění a nová média / Střihová skladba

Médium (formát souboru): video/mpeg

Je částí: <http://hdl.handle.net/10318/2643>,
Mrtvý čas filmu, application/pdf

Vyskytuje se v kolekcích: [Bakalářské práce / Bachelor's thesis](#)

3.2 Úpravy Dspace – vazby mezi příbuznými záznamy

Jednoduché vyhledávání nerozlišuje typ práce (A, B, C,...)

Prohledat DSpace [DSpace na AMU >](#)

Rozšířené hledání

Procházet

- Komunity a kolekce
- Datum zveřejnění záznamu
- Autor
- Název
- Předmět

Hledat v:
Vše v DSpace

výraz

Výsledky 161-170 z 194.

Výsledků na stránku | Seřadit záznamy dle
V pořadí Autorů na záznam

Odpovídající záznamy:

Datum zveřejnění záznamu	Název	Autor	Je částí
28.1.2009	Fotografky v českých zemích 1918 - 1939 Určení k likvidaci Rodinná mapa	<i>Kontra, Gabriela</i>	-
28.1.2009	Bicí nástroje a jejich studiové nahrávání Hastrman	<i>Pavliček, David</i>	-
28.1.2009	Stanice smrti	<i>Park, Soyoung</i>	Rozbor zobrazení těl hlavních postav filmu Innocence
28.1.2009	Černé mámení	<i>Vrána, Tomáš</i>	Mrtvý čas filmu
			Od celuloidu k

3.2 Úpravy DSpace – vazby mezi příbuznými záznamy

Rozšířené vyhledávání využívá atribut Worktype (A, B, C,...)

DSpace@AMU Novinky emailem Můj DSpace Můj profil Nápověda

DSpace - repozitář AMU

Prohledat DSpace

DSpace na AMU >

Rozšířené hledání

Procházet

Komunity
a kolekce

Datum zveřejnění
záznamu

Autor

Název

Předmět

Hledat v:

Typ vyhledávání:

Zadejte slovo nebo s

Type

A

Klíčové slovo

Autor

Vedoucí

Oponent

Název

Klíčové slovo

Abstrakt

Datum zveřejnění záznamu

Datum obhajoby

Katedra

Type

Studijní program

Studijní obor

2008 ©

í v Praze

3.2 Úpravy Dspace – vazby mezi příbuznými záznamy

Nalezeny **POUZE** práce „A“ a k nim znázorněny související ...

Prohledat DSpace

[DSpace na AMU >](#)

Vykonat

Rozšířené hledání

Výsledky hledání

Procházet

Hledat v:

Vše v DSpace

Komunity
a kolekce

výraz

Vykonat

Datum zveřejnění
záznamu

Výsledky 291-295 z 295.

Autor

Výsledků na stránku

Seřadit záznamy dle

Název

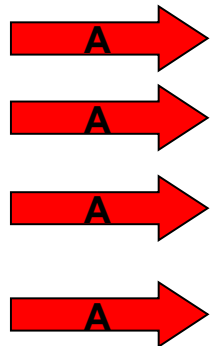
V pořadí

Autorů na záznam

Aktualizovat

Předmět

Odpovídající záznamy:

Datum zveřejnění záznamu	Název	Autor	Je částí
28. 1. 2009	Herectví Josefa Abraháma.	Nosková, Simona	-
28. 1. 2009	Divadlo v televizi (doba normalizace).	Nosková, Gabriela	-
28. 1. 2009	Raný videoart Nikdy nebylo líp Pan Mireček	Brabcová, Evženie	-
28. 1. 2009	Mrtvý čas filmu Černé mámení Draci	Vrána, Tomáš	-

3.3 Úpravy Dspace – extrakce textu pro fulltext. hledání

Primární Bitstream	Název	Zdroj	Popis
	Mrtvy_cas_filmu.pdf.txt	...app.mediafilter.PDFFilter	Extracted text
☐	Mrtvy_cas_filmu.pdf	...var/lib/dspace/upload/V:\V	Hlavní text práce

II. Plynové potrubí

O pružnosti diegetického prostoru.

Jako malý jsem byl kdysi na povinné školní pro
malý seržant¹. Byl skvělý. Hlavní hrdina přijde
celou rodinu. Fašisté chlapce zatlučou do rakve
vody. Chlapce kdosi vyloví a ten pak postu
armádou po osvobozeném území, přičemž
zodpovědného, charakterního jedince.

II. Plynové potrubí

O pružnosti diegetického prostoru
Jako malý jsem byl kdysi na povinné školní pro
malý seržant

1
. Byl skvělý. Hlavní hrdina přijde
celou rodinu. Fašisté chlapce ze
vody. Chlapce kdosi vyloví a ten pak postu
armádou po osvobozeném území, př
zodpovědného, charakterního jedi
Měl jsem obrovské štěstí.
Nemohlo to být načasováno

3.3 Úpravy Dspace – extrakce textu pro fulltext. hledání

[Odhlásit](#)

Krok 1 Vyberte soubor, který se má převést:

Krok 2 Vyberte profil, který se má použít:

Standardní

- Standardní
- Důvěrné
- Nejmenší velikost souboru
- Vysoká kvalita tisku
- Archivní (PDF/A-1a)

Krok 3 Spustit převod souboru

Více informací o Print2PDF 8 získáte na www.software602.cz

Mediafilter: ~~pdfBox~~ pdfToText

3.4 Úpravy DSpace – další úpravy – vzhled, en. mutace

The screenshot displays the DSpace@AMU website. At the top left, the DSpace logo is visible with the text "O softwaru DSpace" below it. The main navigation area includes a search bar with a "Hledat" button and a "Rozšířené hledání" link. Below this are several menu items: "Procházet:" with links for "Komunity a kolekce", "Názvy", "Autory", and "Podle data"; and "Přihlášení:" with links for "Odběr novinek", "Můj DSpace" (for authorized users), and "Úprava profilu". A "Nápověda" link is also present. The main content area features a header for "AMU = DAMU + FAMU + HAMU" (Akademie múzických umění v Praze) and a sub-header "DSpace - repozitář AMU". A search bar with a "Vykonat" button is provided. The main text describes DSpace@AMU as an institutional repository for the Academy of Performing Arts in Prague, established in 2008, and lists the communities it serves: "Divadení fakulta - DAMU / Theatre Faculty", "Filmová a televizní fakulta - FAMU / Film and TV School", and "Hudební fakulta - HAMU / Music Faculty". A sidebar on the right contains the text "DSpace@AMU Pokusný provoz!" and "Vítejte v univerzitním repozitáři AMU založeném na systému DSpace. Repozitář je služba pro ukládání, vyhledávání a zpřístupňování digitalizovaných textových,". A dashed oval in the top right corner highlights two small flag icons (Czech and British) and a small globe icon in the bottom right corner of the browser window.

4. Vazby repozitáře na okolí

- Interoperabilita – OAI-PMH
- Úpravy pro knihovní systém Tinlib
- Možnosti vystavení metadat pro jiné harvestory

4.1 interoperabilita - OAI PMH

- Dspace má vlastní server OAI (podpora protokolu OAI-PMH), který zajišťuje vystavení metadat pořízených v Dublin core
- Java plugin byl upraven aby zpracovával též přidaná metadata (MS eVSKP)
- Úprava jsou ve stabilní části kódu, nebude ovlivněna případnými dalšími upg

Harvest (zatím) pro „theses.cz“ (MU)

4.2 Úpravy pro Tinlib

XML soubor získaný exportem z Dspace je konvertován technologií XML/XLST (+ procesor SAXON) na importní soubor pro Tinlib

80	worktype		Typ práce (A, B, C)
----	----------	--	---------------------

Na základě hodnoty elementu **worktype**

```
<dcvalue element="worktype" qualifier="none">A</dcvalue>
```

Textová práce (A) – NADŘÍZENÝ ZÁZNAM

→ **Monografie**

Netextová práce (B, C, ...) – PODŘÍZENÝ ZÁZNAM

→ **Článek**

4.3 Možnosti vystavení metadat pro jiné repozitáře (UK)

Dspace obsahuje modul pro vystavení dat ve formátu METS/MODS, kontejnerování souvisejících záznamů

```
<?xml version="1.0" encoding="UTF-8" ?>
<mets:mets TYPE="" LABEL="AMU test mets" xmlns:mets=
"http://www.loc.gov/METS/">
  <mets:metsHdr/>
  <mets:dmdSec ID="dmdSec1">
    <mets:mdWrap MDTYPE="DC">
      <mets:xmlData>
        <record xmlns:xsi="http://www.w3.org/2001/XMLSchema"
xmlns:dc="http://purl.org/dc/elements/1.1/" xmlns:dcterms=
"http://purl.org/dc/terms/">
          <dc:contributor>Daňhel, Jan</dc:contributor>
          <dc:creator>Vrána, Tomáš</dc:creator>
          <dc:date>2009-01-28T20:14:50Z</dc:date>
```

4.3 Možnosti vystavení metadat pro jiné repozitáře (UK)

Dspace obsahuje modul pro vystavení dat ve formátu METS/MODS, kontejnerování souvisejících záznamů

```
<mets:structMap xmlns:xlink="http://www.w3.org/1999/xlink"
xmlns:mets="http://www.loc.gov/METS/"
  <mets:div LABEL="AMU mets">
    <mets:div LABEL="Mrtvý čas filmu">
      <mets:fptr FILEID="2" />
      <mets:div LABEL="Draci">
        <mets:fptr FILEID="1" />
      </mets:div>
      <mets:div LABEL="Černé mámení">
        <mets:fptr FILEID="0" />
      </mets:div>
    </mets:div>
  </mets:div>
</mets:structMap>
</mets:mets>
```

4.3 Možnosti vystavení metadat pro jiné repozitáře (UK)

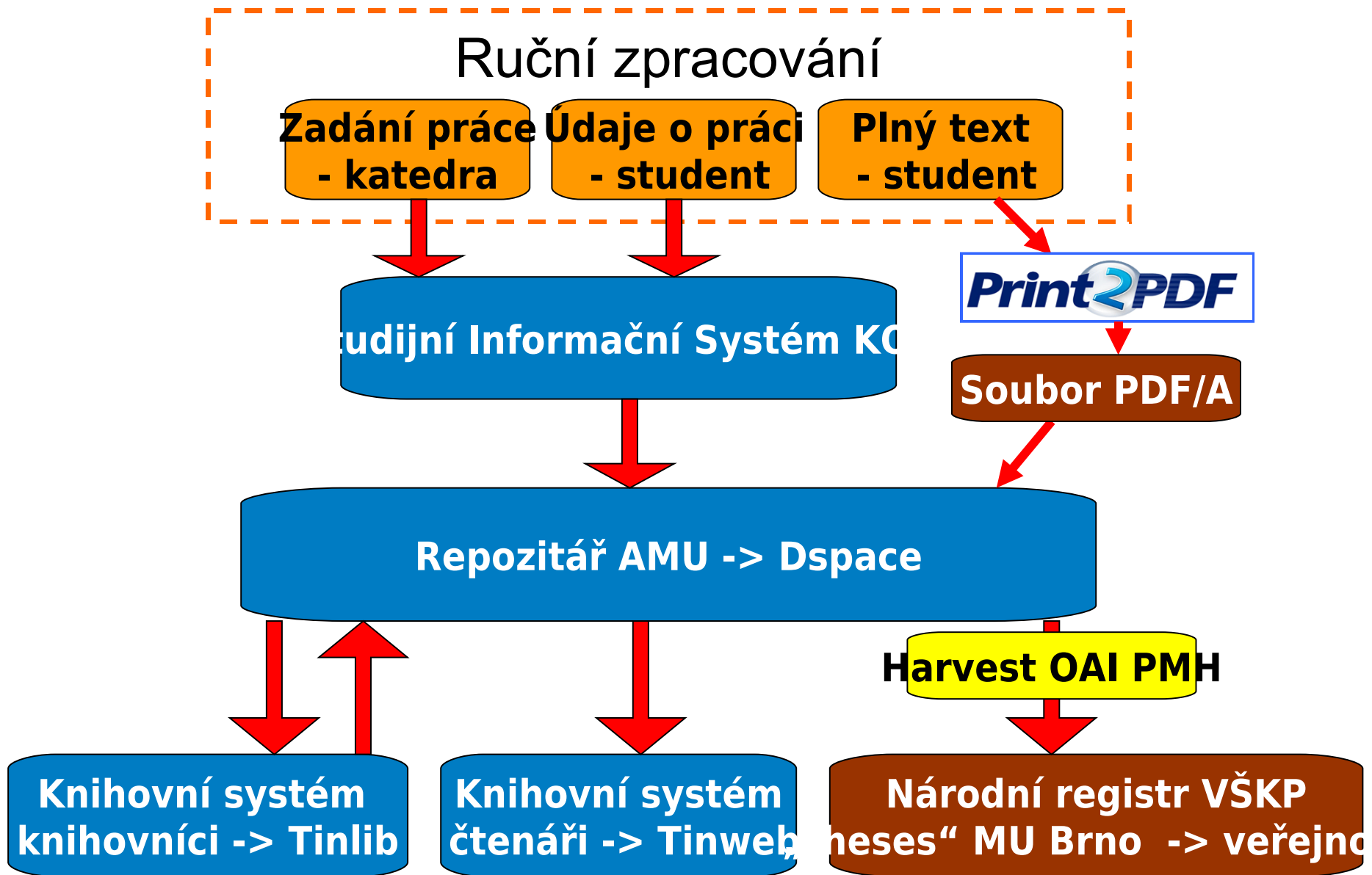
Pokus s UVT Univerzity Karlovy - DigiTool

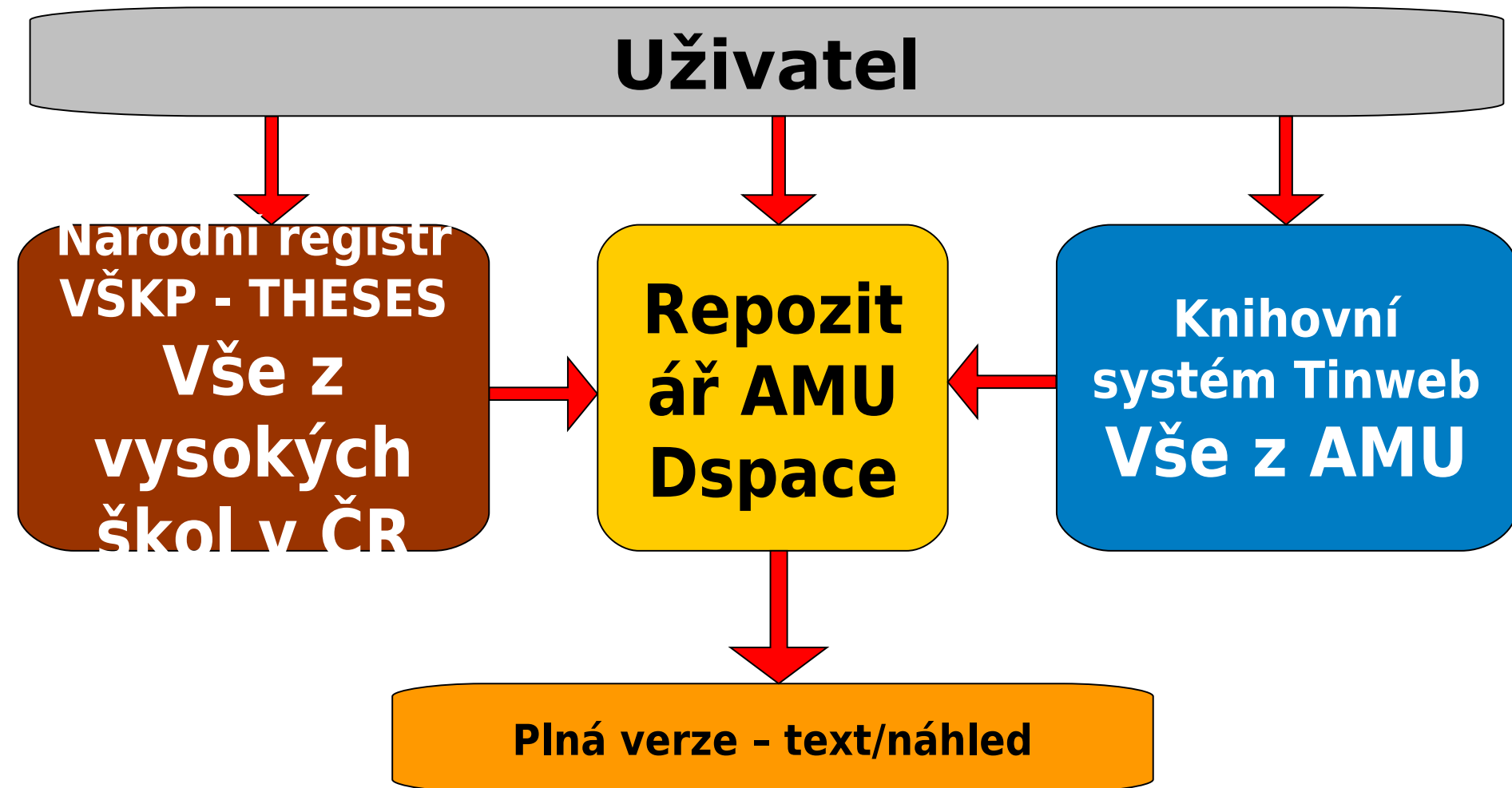
The screenshot shows the ExLibris DigiTool interface. At the top, it says 'ExLibris DigiTool - Resource Discovery' and 'Zavřít | Help | Print'. Below that, there's a dropdown menu for 'Současné zobrazení: Default' and a button 'Zobrazit metadata pro: AMU test mets'. A yellow bar indicates '>> AMU mets'. On the left, a tree view shows 'AMU mets' expanded, with sub-items 'Mrtvý čas filmu', 'Draci', and 'Černé mámení'. The main area shows 'Možnosti metadat:' with icons for list and table views. Below that, 'View options:' has a document icon. The title 'Mrtvý čas filmu' is displayed. The metadata table is as follows:

Mrtvý čas filmu	
Název:	Mrtvý čas filmu
Název:	Death times of the cinematography
Tvůrce:	Vrána, Tomáš
Popis/Abstrakt VŠKP:	Studie se tématicky zaměřuje na principy narace, prostřednictvím strukturalistických literárně-vědných
Popis/Abstrakt VŠKP:	The study is thematically focused on the principle, trough structuralistic, literally-scientific theories.
Vydavatel/Institute	archivující a zpřístupňující Akademie múzických umění v Praze, Filmová a tel.

At the bottom, there's a 'Search Term:' field with a document icon and the text 'Mrtvy cas'.

A nyní praxe...

Ukázky on line...

Dopracovat, co dále:

Ve spolupráci s Komisí eVŠKP a komunitou Dspace:

- Terminologie
- Archivace – technicky
- Relations zpracovat do Metadatového standardu MS-EVSKP

Komunita Dspace:

- Přístupová práva – struktura
- Zobrazení hierarchie záznamů

Příspěvek do diskuse

pro NETEXTY - PLNÉ VERZE?:

- Umělecký výkon
  - Umělecké dílo
  - Praktická část
- apod.

pro CELEK:

- Kvalifikační výkon
- Diplomový úkol

Dspace AMU

Děkujeme za pozornost
Dotazy?

radim.chvala@amu.cz

iva.horova@amu.cz